

MEI 2018

BEOORDELEN EN INMETEN BOMEN PLANGEBIED CALLUNA ERMELO

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

In opdracht van BügelHajema heeft Buiting Advies in de periode mei 2018 een beoordeling uitgevoerd van de bomen in het plangebied Calluna, te Ermelo. Op het terrein is een herinrichting voorzien. Ter voorbereiding van deze plannen wordt inzicht gevraagd in het belang van de aanwezige bomen. De uitgevoerde beoordeling is erop gericht te bepalen welke bomen binnen het plangebied een bovengemiddelde waarde hebben waarmee bij de herontwikkeling van het terrein rekening gehouden moet worden.

In voorliggende rapportage worden de resultaten van de beoordeling beschreven. In hoofdstuk 2 wordt allereerst het plangebied kort toegelicht. De gevolgde aanpak en de beoordelingscriteria worden vervolgens in hoofdstuk 3 toegelicht. De resultaten van de opname en beoordeling zijn tot slot weergegeven in hoofdstuk 4.

HOOFDSTUK 2 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in het gebied 'de Zanderij' aan de Oude Telgterweg ten zuidwesten van de kern Ermelo. Het plangebied wordt door de opdrachtgever aangeduid als 'plangebied Calluna'. Het terrein bestaat uit een tweetal sportvelden, een parkeervoorziening, enkele verharde wegen en een clubgebouw. Rondom en tussen deze voorzieningen staan bomen in bosverband, als singel en als solitair.

De begrenzing van het plangebied is door de opdrachtgever globaal weergegeven. In de praktijk bleek dat de aangegeven begrenzing niet overal overeenkomt met het hekwerk dat het terrein omgeeft. Voor de zekerheid is bij de veldwerkzaamheden ter plaatse het fysieke hekwerk als buitengrens aangehouden. Het gevolg hiervan is dat enkele bomen zijn ingemeten buiten de op kaart aangegeven begrenzing. Omdat deze bomen wel binnen het hekwerk staan is aangenomen dat ook die bomen relevant zijn voor deze opdracht.

Afbeelding 1, de rode contour markeert de globale begrenzing van het plangebied Calluna.

HOOFDSTUK 3 WERKWIJZE

3.1 BEOORDELINGSCRITERIA

Binnen het plangebied zijn alle bomen beoordeeld, ongeacht hun positie binnen of buiten vlak- of lijnvormige beplantingen. De beoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende criteria:

ONDERSCHEIDEND VERMOGEN

Voorafgaand aan de beoordeling is het plangebied als geheel beoordeeld om een indruk te krijgen van de gemiddelde aard en kwaliteit van de aanwezige bomen. Bij de beoordeling is vervolgens per boom bepaald of deze in zekere mate overeenkomt met de gemiddelde boom of dat deze zich daarvan in positieve zin onderscheidt. Daarbij is gelet op groeivorm, soort en afmetingen.

FUNCTIE

De bomen zijn beoordeeld op de rol die ze spelen in het plangebied. Daarbij is bepaald of de bomen uit esthetisch oogpunt aspectbepalend zijn en of zij een bijzondere ecologische functie vervullen. Omdat geen concrete plannen bekend zijn voor de herinrichting van het plangebied, kon niet worden bepaald of bomen op een locatie staan waarop zij in de nieuwe situatie een waardevolle rol kunnen spelen. De locatie van bomen is daarom niet in deze beoordeling meegenomen.

GESCHIKTHEID ALS (SEMI)VRIJSTAANDE BOOM

Wanneer in het plangebied een herinrichting plaats vindt, bestaat de kans dat hiervoor bomen verwijderd moeten worden. Het is dan ook mogelijk dat bomen die behouden kunnen blijven, daardoor geheel of gedeeltelijk vrij komen te staan. Wanneer een boom in de huidige situatie als bosboom goed functioneert en een goede groeivorm heeft, wil dat niet zeggen dat de boom ook als geheel of gedeeltelijk vrijstaande boom kan functioneren. Een eenzijdig ontwikkelde kroon of scheve stand kunnen bijvoorbeeld maken dat een boom nadat deze gedeeltelijk of geheel vrij komt te staan maar een beperkte esthetische waarde heeft. Ook is er de kans dat wanneer een boom wordt vrijgezet een gerede kans is op windworp, er kans is op zonnebrand (specifiek bij beuk) of op sterke vorming van waterlot (vooral bij eik).

Wanneer is ingeschat dat er een gerede kans op windworp, zonnebrand of waterlot of wanneer op basis van groeivorm de boom van onvoldoende (esthetische) kwaliteit is om als geheel of gedeeltelijk vrijstaande boom te behouden, dan is dat meegewogen in de kwaliteitsbeoordeling.

STABILITEIT EN VITALITEIT

Per boom is gelet op kenmerken die duiden op een verminderde vitaliteit of stabiliteit (uitgaande van de situatie waarin deze boom in de nieuwe situatie behouden blijft). Hieronder vallen beschadigingen van kroon, stam of stamvoet, ziekteverschijnselen, (erg) scheve stand, onevenwichtig gevormde kroon en andere kenmerken. Op basis hiervan is ingeschat of de boom al dan niet langdurig in het plangebied behouden kan blijven.

3.2 KWALITEITSKLASSEN

Op basis van de bovenbeschreven criteria is per boom een beoordeling gegeven van de kwaliteit in het licht van de voorgenomen ontwikkeling van beide deelgebieden. De volgende vier klassen zijn onderscheiden:

1. De beeldkwaliteit van de boom is hoog tot zeer hoog en de boom kan duurzaam in het plangebied worden behouden. Het verdient sterke aanbeveling de inrichting van het plangebied te richten op behoud van deze boom.
2. De beeldkwaliteit van de boom is gemiddeld tot hoog en de boom kan duurzaam in het plangebied worden behouden. Indien mogelijk is het wenselijk de boom in het plangebied te behouden.
3. De beeldkwaliteit van de boom is matig tot gemiddeld en/of de stabiliteit en vitaliteit van de boom is matig. Bij de inrichting van het plangebied hoeft niet speciaal rekening gehouden te worden met deze boom; de boom wordt behouden indien dat uitkomt.
4. De beeldkwaliteit van de boom is slecht en of de stabiliteit of vitaliteit is van dien aard dat de boom waarschijnlijk niet duurzaam in het plangebied behouden kan blijven. Bij de inrichting van het plangebied hoeft geen rekening gehouden te worden met deze boom. Er kan zelfs worden overwogen de boom te verwijderen ongeacht de definitieve inrichting.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

Van de bomen die bij de beoordeling zijn bij kwaliteitsklasse 1 of 2 zijn ingedeeld, is in het veld de locatie bepaald met behulp van een nauwkeurige gps. De ingemeten bomen zijn in het veld tevens fysiek gemarkeerd met een blauwe stip op de stamvoet. Afbeelding 2 toont de kaart van het plangebied Calluna met daarin de ingemeten bomen. Elke ingemeten boom is voorzien van een uniek volgnummer. Per boom is op basis van de eerder beschreven beoordelingscriteria een inschatting gemaakt van de kwaliteit.

De beoordelingscriteria als beschreven in hoofdstuk 2 hebben tot doel een gestandaardiseerd werkwijze te volgen bij de beoordeling en een zo objectief mogelijke afweging te maken bij het bepalen van de kwaliteitsklasse. Desalniettemin is het veelal een combinatie van meerdere factoren en het ‘totaalplaatje’ van een boom die doorslaggevend zijn voor de kwaliteitsklasse die uiteindelijk wordt toegekend.

De ingemeten bomen zijn weergegeven op kaart, opgenomen als afbeelding 2. Op de kaart is de kwaliteitsklasse per boom met een kleurcode aangegeven zodat een snel overzicht kan worden verkregen van de plaatsen waar zich de meest waardevolle bomen bevinden.

Tabel 1 geeft een overzicht van alle bomen die kwaliteitsklasse 1 of 2 hebben gekregen. De boomnummers corresponderen met de nummers als weergegeven op afbeelding 2. Van elke boom zijn enkele standaard kenmerken opgenomen, zoals boomsoort, hoogte en de diameter op 1,30m boven maaiveld (dbh). Daarnaast zijn de belangrijkste kenmerken opgenomen die hebben bijgedragen aan het toekennen van kwaliteitsklasse 1 of 2.

GROEVORM

Hier zijn bijzonderheden aangegeven ten aanzien van de boomvorm. Onder meer de vorm en stand van de stam, eventuele meerstammigheid en de vorm van de kroon zijn hierin vermeld. Of deze kenmerken in positieve dan wel negatieve zin van invloed zijn op het kwaliteitsoordeel verschilt van boom tot boom.

ASPECTBEPALEND

Onder deze noemer is aangegeven in hoeverre de boom een positieve bijdrage levert aan de esthetische kwaliteit van het plangebied. Daarbij is zowel naar de huidige situatie gekeken als naar de situatie waarin de boom na herinrichting eventueel een geheel of gedeeltelijk vrije stand krijgt (momenteel niet bekend).

ECOLOGISCHE FUNCTIE

Aan geen van de beoordeelde bomen zijn tijdens de beoordeling bijzondere kenmerken waargenomen die duiden op een bovengemiddelde bijdrage aan de ecologische functie van het plangebied. Wel is aangegeven of de boom al dan niet van een inheemse soort is.

Het oordeel dat niet inheemse boomsoorten een beperktere ecologische functie vervullen moet evenwel als zeer relatief worden opgevat. Tussen de inheemse soorten eik, berk en grove den is het immers niet ondenkbaar dat de weinige niet-inheemse naaldbomen eerder een toegevoegde waarde hebben dan een beperkte waarde. De beoordeling is echter per individuele boom gemaakt. Bij het toekennen van kwaliteitsklassen is dit onderwerp wegens bovengenoemde redenen niet van doorslaggevend belang geweest.

KROONVORM

Bij de beoordeling van de kroonvorm is vooral gekeken naar een evenwichtige en stabiele kroonvorm. Daarbij is bepaald of een boom die in de toekomst als geheel of gedeeltelijk vrijstaande boom in het plangebied staat voldoende kwaliteit heeft. Bomen met een zeer eenzijdige kroon, een instabiele kroon of een kroon met een zeer beperkt volume, zijn daarbij negatief beoordeeld. In deze beoordeling is meegewogen dat bomen, afhankelijk van de soort, veerkrachtig kunnen zijn en na vrijstellen soms in staat zijn alsnog een evenwichtige(re) kroon te ontwikkelen.

TOEKOMSTVERWACHTING

Vanzelfsprekend is het onwenselijk de ontwikkeling van het plangebied in meer of mindere mate aan te passen aan waardevolle bomen wanneer de betreffende bomen na de herinrichting relatief kort behouden kunnen worden. Om die reden is een inschatting gemaakt van het toekomstperspectief van de bomen. Vitaliteit, gebreken aan kroon, stam en stamvoet en andere kenmerken die duiden op een mogelijke beperking van de levensverwachting, zijn hierbij in overweging genomen.

KWALITEITSKLASSE

Op basis van hiervoor beschreven kenmerken is aan elke boom een kwaliteitsklasse toegekend. De bomen in tabel 1 zijn alle bomen waarbij overwegend positief is geoordeeld en de som der delen heeft geresulteerd in een kwaliteitsklasse 1 of 2. Bomen met kwaliteitsklasse 3 en 4 zijn buiten beschouwing gelaten.

KANTTEKENINGEN

Bij de kwaliteitsbeoordeling dienen enkele kanttekeningen geplaatst te worden. Ten eerste was bij het uitvoeren van de beoordeling geen kennis van de toekomstige situatie van het plangebied. Daardoor kon niet worden ingeschat welke bomen, ongeacht de kwaliteitsklasse die eraan is toegekend, uiteindelijk verwijderd zullen worden. Zeker bij bomen die in de huidige situatie in bosverband groeien, kan moeilijk worden voorspeld wat de effecten zijn van een situatie waarin deze na de herinrichting ineens veel sterker worden blootgesteld aan weersinvloeden, in het bijzonder wind.

Ten tweede dient rekening gehouden te worden met het feit dat veel bomen binnen kwaliteitsklasse 1 en 2 zomereiken zijn. Dit is een gevoelige soort waar het gaat om vrijstellen. Wanneer een zomereik sterk wordt vrijgezet heeft deze de neiging waterlot te vormen, wat ten koste kan gaan van de esthetische kwaliteit. Wordt de boom ineens zeer sterk vrijgezet waardoor deze plotseling veel zonlicht moet verdragen, kan zelfs sterfte optreden. De eik vormt schaduwbladeren die fysiologisch niet zijn bestand tegen veel zonlicht. Dit kan veel stress opleveren met vitaliteitsproblemen tot gevolg.

Tot slot geldt dat beuken gevoelig zijn voor veel zonlicht op de stam. Bij bomen die niet aan deze omstandigheden zijn aangepast, kan zonnebrand aan de stam optreden. Omdat deze soort alleen is aangetroffen als randboom aan de Oude Telgterweg en zonnebrand kan worden voorkomen door bijvoorbeeld het omwikkelen van de stam met jute, hoeft dit niet als problematisch te worden beschouwd.

PLANGEBIED CALLUNA ERMELO

Afbeelding 2, bomen met kwaliteitsklasse 1 en 2 in het plangebied Calluna.

BEOORDELING BOMEN

opdrachtgever: Bureau BügelHajema
schaal: 1:1.000
datum opmaak: 7-5-2018
formaat: A3 portrait
projectnaam: 18039.01a

Buiting Advies BV.
Bezoekadres: Wilhelminaweg 64, Dieren
Postadres: Postbus 98 6950 AB, Dieren
Telefoon: +31(0)313 619042
E-mail: advies@buiting.nl
www.buiting.nl

LEGENDA

Onderzoeksgebied

beoordeling bomen

- 1. zeer hoog
- 2. gemiddeld tot hoog

TABEL 1 BOOMBEOORDELING CALLUNA ERMELO

nr	boom	hoogte	dbh	groeivorm	aspectbepalend	ecologische functie	kroonvorm	toekomst- verwachting	kwaliteitsklasse	opmerking
	soort	m	cm							
1	Zomereik	18	40	grillig	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
2	Beuk	18	46	grillig	hoog	inheems	50%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
3	Zomereik	18	42	recht, laag betakt	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
4	Grove den	18	40	recht	enigszins	inheems	volledig maar erg transparant	redelijk	2. gemiddeld tot hoog	
5	Zomereik	18	42	recht	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
6	Zomereik	18	56	meerstammig (2)	redelijk	inheems	80%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
7	Zomereik	18	46	recht	enigszins	inheems	60%	goed	2. gemiddeld tot hoog	let op ijzer in boom
8	Zomereik	18	45	grillig	redelijk	inheems	60%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
9	Zomereik	18	37	recht, dubbele top	enigszins	inheems	volledig, maar hoog	goed	2. gemiddeld tot hoog	
10	Beuk	18	57	recht	hoog	inheems	nagenoeg volledig	goed	1. zeer hoog	
11	Zomereik	18	42	meerstammig (2)	hoog	inheems	nagenoeg volledig	goed	1. zeer hoog	
12	Zomereik	18	51	recht	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
13	Zomereik	18	42	meerstammig (3)	hoog	inheems	75%	goed	1. zeer hoog	
14	Zomereik	17	48	meerstammig (2)	hoog	inheems	90%	goed	1. zeer hoog	
15	Zomereik	17	39	meerstammig (2)	redelijk	inheems	80%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
16	Zomereik	17	41	meerstammig (2)	enigszins	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
17	Zomereik	17	42	grillig	enigszins	inheems	80%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
18	Zomereik	17	42	iets scheef	redelijk	inheems	70%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
19	Zomereik	17	47	grillig	redelijk	inheems	60%	redelijk	2. gemiddeld tot hoog	
20	Zomereik	17	45	grillig	hoog	inheems	80%	goed	1. zeer hoog	
21	Zomereik	17	46	grillig	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
22	Zomereik	17	40	laag betakt	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
23	Zomereik	17	37	recht, lage kroon	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
24	Grove den	17	38	recht, veel takken, transparante kroon	enigszins	inheems	volledig	redelijk	2. gemiddeld tot hoog	
25	Zomereik	17	44	grillig	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
26	Douglas	19	45	recht	redelijk o.b.v. afwijkende soort	beperkt, exoot	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
27	Zomereik	17	41	dubbele top	redelijk	inheems	nagenoeg volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
28	Zomereik	17	51	meerstammig (2)	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
29	Grove den	17	42	volgroeide kroon	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
30	Zomereik	17	41	meerstammige (4) stoof	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
31	Zomereik	16	26	recht	redelijk	inheems	volledig maar hoog	goed	2. gemiddeld tot hoog	vormt waterlot
32	Berk	17	37	recht	redelijk	inheems	volledig	goed (voor berk)	2. gemiddeld tot hoog	
33	Zomereik	17	32	recht, diepe kroon	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
34	Zomereik	17	37	mooie diepe en brede kroon	hoog	inheems	nagenoeg volledig, enigszins eenzijdig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
35	Zomereik	17	35	recht, vrij takkig	redelijk	inheems	bovenin volledig, onder eenzijdig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
36	Grove den	17	41	recht, kroonvrij transparant	hoog	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
37	Grove den	17	45	recht	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
38	Grove den	17	49	grillig	redelijk	inheems	90%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
39	Grove den	17	46	meerstammig (3)	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
40	Grove den	17	44	recht, vrij transparante kroon	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
41	Grove den	17	34	recht	redelijk	inheems	70%	goed	2. gemiddeld tot hoog	

boom		hoogte	dbh	groeivorm	aspectbepalend	ecologische functie	kroonvorm	toekomst- verwachting	kwaliteitsklasse	opmerking
nr	soort	m	cm							
42	Grove den	17	41	recht	redelijk	inheems	beperkt	goed	2. gemiddeld tot hoog	deel van boomgroep
43	Grove den	17	45	recht	hoog	inheems	70%	goed	1. zeer hoog	deel van boomgroep
44	Grove den	17	47	recht. kroon eenzijdig	redelijk	inheems	50%	goed	2. gemiddeld tot hoog	
45	Grove den	17	46	recht. markante kroon	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
46	Grove den	17	48	recht, solitair	redelijk	inheems	goed	goed	2. gemiddeld tot hoog	
47	Grove den	12	43	meerstammig	hoog	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
48	Grove den	17	47	meerstammig (4)	hoog	inheems	volledig maar transparant	goed	1. zeer hoog	
49	Grove den	17	45	recht, vrij takkig	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
50	Grove den	17	61	meerstammig (3)	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
51	Grove den	17	60	recht	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
52	Grove den	17	52	meerstammig (2)	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
53	Grove den	17	44	meerstammig (2)	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
54	Grove den	17	60	recht	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	
55	Zomereik	17	53	recht, kroon wat eenzijdig	hoog	inheems	60%	goed	1. zeer hoog	
56	Zomereik	12	42	laag vertakt als solitair	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
57	Grove den	17	49	recht	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	deel van boomgroep
58	Grove den	17	48	recht. kroon wat eenzijdig	hoog	inheems	volledig	goed	1. zeer hoog	deel van boomgroep
59	Grove den	17	43	grillig	redelijk	inheems	nagenoeg volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
60	Grove den	17	44	recht	redelijk	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
61	Grove den	17	43	recht. veel dode takken	enigszins	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
62	Grove den	17	42	recht. veel dode takken	enigszins	inheems	volledig	goed	2. gemiddeld tot hoog	
63	Zomereik	17	42	zeer schuine stand	enigszins	inheems	grillig, onderstandig	redelijk	2. gemiddeld tot hoog	schuine stand is aandachtspunt.
64	Lariks	16	35	recht	enigszins o.b.v. afwijkende soort	beperkt, exoot	70%	goed	2. gemiddeld tot hoog	

Buiting Advies
Wilhelminaweg 64
6951 BP Dieren

0313 - 619042
www.buiting.nl